

FELHŐÓCEÁN VILÁGÍTÓTORONNYAL A CSILLAGOK ÉS A KÉKES A HIDEGPÁRNA FELETT

Kétféle ember létezik: van, aki a nyári melegért rajong, s képes lenne napozással, fürdőruhában leélni az életét, az ősz beköszöntével pedig legszívesebben hibernálnódna – és akad, aki izgalmasnak tartja a téli hideget, s alig várja, hogy nagykabátban és bakancsban vág hasson neki a havas-zúzmarás tájnak. Logikus lenne, hogy a csillagos ég szerelmesei a sok-sok sötét órával kecsegtető tél kedvelői közé tartozzanak – ám hazánk időjárása a téli hónapok során gyakran teszi lehetetlenné a hosszú éjszakák kihasználását...

Nagyjából novembertől februárig bármikor kialakulhat Közép-Európa felett olyan anticiklon, amelynek leszálló légmozgása miatt a mélyebben fekvő területeket ködös, nehéz levegő üli meg, és a nemritkán hosszú heteken át fennálló időjárási helyzetben kialakul a hideg légpárna jelensége. Medencénk hegyekkel körbeölelt teknőkként magukba gyűjtik a ködös, sűrű, hideg levegőt, amelyet az időnként jelentkező gyengébb frontok sem tudnak felkavarni.

Eleinte csak éjszakánként, majd fokozatosan nappal is erősen páráns, ködös lesz az idő, s a medence alsó néhány száz méterét kitöltő, nehéz levegőből csak magasabb hegytetőink lógnak ki. E hegytetők kivételével az égboltot sehonnan sem láthatjuk, egyhangú, szürke napok sokasága nehezíti az ember életét, s szegi kedvét bármilyen aktivitásnak. Mít tehet ilyenkor az, aki mégis a napfényt szeretné élvezni, vagy a csillagos eget csodálni itthon? Figyelheti az időjárási műholdképeket, s megkeresheti azokat a hegyeinket, amelyek magasabbak a ködrétegnél, s már útnak is indulhat!

Felhőtenger fölött

Még jócskán világos van, amikor elindulunk, mégis alig látunk az orrunkig: az ég és a táj egyöntetű szürke, és útközben időnként ködfoltokon hajtunk át. Ahogy a sík terepet apránként felváltják a dombok, egyre többször járunk sűrű ködben, néha a felezővonalat is nehéz kivenni. Az út menti fákat vastagon borítja a zúzmara, a csupasz ágakról lehulló jégtűk még síkosabbá teszik az aszfaltot. Aztán egyszer csak hirtelen ritkulni kezd a pára: megjelenik felettünk egy-egy pillanatra az égbolt kékje, majd a pillanatok perceké válnak, s azt vesszük észre, hogy magunk alatt hagytuk a ködöt!

Felérve a hegytetőre, keresünk egy pontot, ahonnan belátjuk az alatt húzódó tájat: mintha csak repülőgépről néznénk le, egybefüggő felhőréteg takar mindent. A távolban hegyeket pillantunk meg, s előfordul, hogy igen nagy távolságba is ellátunk ilyenkor: a Mátrából könnyedén feltűnhet a Tátra vidéke, a Bakonyból pedig az Alpok hegyei sejlenek a horizonton.

A ködpárna felett ragyogóan tiszta az ég, fúj a szél, és a hőmérséklet is magasabb a magunk mögött hagyott lapály nehéz hidegénél. A lebukó Nap fénye ragyogó vörösre festi a ködfelhőzet gyengéden hullámzó tengerhez hasonló tetejét, a vörösülő hullámok nyaldossák a kilógó hegyek oldalát.

Lassanként besötétedik, a ködréteget alulról bevilágító települések színes, elmosott fényfoltokként látszanak, s az égbolton megjelennek a csillagok. Micsoda élmény ilyenkor az ég! A ködben, szürkéségben megfáradt lelket felpezsdítik a felragyogó fénypontok, és a végtelen érzése uralkodik el rajtunk. Egyedül vagyunk a Semmi közepén, s csupán az égen áthúzó repülőgépek jelzik, hogy nem egy lakatlan bolygóra nézünk le.

SZÉMÁR FERENC 2015. december 15-én este látogatta meg a Galya-tetőt, ahonnan kelet felé fordította a fényképezőgépét, hogy a ködpaplanból felkelő Orion csillagképet a Kékes-tető ködből szintén kibukkanó csúcsának szomszédságában örökítse meg. Az észak felől hazánk fölé nyúlt fátyolfelhők szűrték és tették sejtelmesen színessé a csillagok fényét, köztük az Orion vállát jelző fényes, vörös óriáscsillagét, a Betelgeuse-ét. Ha magunk is szeretnénk hasonló látványban gyönyörködni, december elején már este hétkor megtehetjük, ugyanis ekkor kel fel a sokak által kedvelt téli csillagkép

A fotós azután – kesztyűjét felhúzával – a felszerelésével megkeresi a neki tetsző égrészt, beállítja a megfelelő kompozíciót, és önfeledten fényképezi a ködtenger felett a lassanként egyre magasabbra emelkedő, ismerős csillagokat.

Színes fényudvarok alatt

Valahol a beláthatatlan távolban egy ciklon jár egy messzi ország felett, s belőle néhány fátyolfelhő nyúlik az egünkre. A fátyolon áttetsző csillagok kis fényudvart kapnak, színük a fény szóródása miatt erőteljesebben látszik, s könnyedén észrevehetőek valódi árnyalataik. E fényudvarok a halványabb csillagok körül épp csak felderengenek, a fényesebbeket azonban rendkívül látványossá teszik, s a véletlenszerű mintázatokat – melyeket őseink csillagképekké neveztek ki – ilyenkor ismerhetjük fel legkönnyebben.

Hogyan lenne képes ezt a látványt otthagyni egy fotós, hogy visszaereszkedjen a ködbe?

A hidegpárna teteje a felszint „helyettesíti”, s a ködréteg felső határán lesz a legnagyobb a kiszáradás, itt hűl leggyorsabban a levegő. Napnyugta után zuhanni fog a hőmérséklet, s a pára zúzmaraként fagy a fotóállványra, kamerára – és a fotósra is. Bármilyen melegen is öltözzünk, több órát ácsorogva biztosan átfagyunk, és egy idő után a termoszból is kifogy a forró tea. Amikor már a kamerán is megjelennek a zúzmara csillogó jégtűi, ésszerű összecsomagolni...

A lefelé vezető úton még fel-felnézegetünk az égre, amelyből egyre többet nyel magába a köd, majd amikor az utolsó csillag is eltűnik, már csak az útra koncentrálnak. A valóságban csupán azt a néhány métert látjuk, amelyet a kocsink fényszórója képes bevilágítani, de a lelkünkben (s a fényképezőgép memóriakártyáján) a Végtelent hozzuk le a hegytetőről.

SZÖVEG: FRANCICS LÁSZLÓ WWW.PTES.HU
LANDY-GYEBNÁR MÓNKA

Olvass újságot határok nélkül!

Azonnal elérhető online lappiac

 DIGITALSTAND

digitalstand.hu